

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1938 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om sänkning av tullen å vissa inom byggnadsindustrin använda varor.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 157 i första kammaren av herr *Ohlin* och nr 269 i andra kammaren av herr *Holmbäck m. fl.*, har hemställts, »att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, dels om en utredning av möjligheterna att sänka byggnadskostnaderna genom tullindringar på sådana byggnadsvaror där så utan olägenhet kan ske, dels om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan föranleda».

Beträffande de av motionärerna åberopade skälen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen nr 157 i första kammaren.

Byråchefen i generaltullstyrelsen *E. Sandquist* har av utskottet anlåtats såsom sakkunnig vid behandlingen av motionerna.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit ett av *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* gemensamt av-givet utlåtande i anledning av, bland andra, här ifrågavarande motioner. För egen del hava ämbetsverken avstyrkt dessa motioner och såsom skäl härför anfört i huvudsak följande:

I en vid motionen I: 157 fogad bilaga vore intagen en förteckning å ett antal såväl tullpliktiga som tullfria byggnadsmaterialier. En granskning av denna förteckning gäve vid handen, att däri upptagna tullpliktiga artiklar vore fördelade på ett tiotal av tulltaxans 20 huvudgrupper och inginge i ej mindre än omkring 300 av taxans till ett sammanlagt antal av 2,088 uppgående statistiska nummer. Då därtill komme, att en nedsättning av tullsatserna vid förstberörda nummer i många fall skulle nödvändiggöra en motsvarande ändring av tullsatserna vid de nummer, som innefattade tullpliktiga råvaror och halvfabrikat till de färdiga byggnadsmaterialierna, komme en utredning av det slag, som i motionerna föresloges, med nödvändighet att få en betydande omfattning och taga avsevärd tid i anspråk. Därest en sådan utredning verkligen skulle leda till i motionerna åsyftat resultat, finge för övrigt förutsättas, att i samband därmed företoges avgöranden, som i såväl tull- som handelspolitiskt avseende kunde bliva av den mest vittgående betydelse. Att under nuvarande, i många avseenden osäkra förhållanden igångsätta en tullutredning av sådan omfattning och vikt syntes mindre välbetänkt. Därtill komme, att tullarna å byggnadsmaterialier uppenbarligen icke kunde hava någon med säkerhet påvisbar större inverkan på byggnads-

kostnaderna, vilka syntes i högre grad påverkas av andra faktorer. Härutinnan kunde bland annat hänvisas till Kungl. Maj:ts proposition nr 318 till 1937 års riksdag, till vilken såsom bilaga vore fogad en genom kommerskollegii försorg upprättad promemoria angående importtullarnas inverkan på prisbildningen inom byggnadsproduktionen.

I berörda promemoria framhålles bland annat följande.

Enligt vissa i en bilaga till promemorian intagna kalkyler kunde importtullarnas maximala inverkan på byggnadsproduktionskostnaderna för vissa angivna slag av byggnader beräknas till 3 à 5 procent av nämnda kostnader. Frågan i vilken utsträckning en sänkning respektive ett borttagande av tullskyddet på byggnadsmaterial skulle påverka byggnadskostnaderna vore dock icke besvarad med dessa siffror. Den faktiska effekten av en tullreduktion kunde sålunda icke bestämmas utan en omfattande analys av prisbildning och marknadsläge såväl i Sverige som i utlandet för varje särskilt slag av byggnadsmaterial. Icke ens efter en sådan analys, hur grundlig den än vore, kunde dock så exakta slutsatser dras, att ovanstående procenttal för den maximala effekten kunde reduceras till en beräknad faktisk effekt av exempelvis 2 eller 1 procent. Konjunkturläget fortgående förändring måste ständigt modifiera förutsättningarna för prissättningen, varvid en tullförändring på import av byggnadsmaterial till Sverige endast komme att utgöra en faktor i ett stort komplex av orsaker.

Utskottet.

Syftet med den i motionerna föreslagna utredningen om möjligheterna att sänka byggnadskostnaderna genom tullnedsättningar å byggnadsmaterial måste i och för sig anses beaktansvärt. Emellertid synes det mindre lämpligt att under nu rådande osäkra förhållanden igångsätta en utredning, som skulle komma att beröra mycket stora delar av gällande tulltaxa och som samtidigt kunde väntas medföra betydande konsekvenser i handelspolitiskt avseende. Enligt utskottets mening är det för övrigt föga sannolikt, att de tullnedsättningar å förevarande område, som kunde bliva resultatet av en sådan utredning, skulle kunna avsevärt påverka byggnadskostnaderna, vilkas storlek väsentligen är beroende av helt andra faktorer. Fördelarna av en genom tullnedsättningar å byggnadsmaterial möjligen åstadkommen sänkning av byggnadskostnaderna kan ock komma att i större eller mindre grad motverkas av minskad arbetstillgång inom de svenska industrier, som drabbades av tullnedsättningarna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I:157 av herr Ohlin och II:269 av herr Holmbäck m. fl., om sänkning av tullen å vissa inom byggnadsindustrien använda varor, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 april 1938.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, friherre Lagerfelt, Viktor Larsson, Bengtsson, Elof Andersson, Sjødahl, Velande, Robert Berg, Herman Ericsson och Sköldén*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson i Norrköping, Lövgren, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm, Werner i Hultsfred, Hammarlund, Hagberg i Malmö, Mårtensson, Olsson i Kullenbergstorp och De Geer i Lesjöfors.*
